

Хохлов В.І., Созонов Ю.І., Шкілько А.М.

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Терміном «оптимізація» позначають процес або послідовність операцій, що дозволяють одержати уточнені рішення в якій-небудь галузі. Хоча кінцевою метою оптимізації є пошуки найкращого або «оптимального» рішення, але звичайно доводиться задовольнятися покращенням відомих рішень, а не доведенням їх до досконалості. Тому під оптимізацією розуміють швидше прагнення до досконалості, яка можлива і не буде досягнута.

Оптимізаційне завдання в галузі освіти вирішується з метою отримання максимальної ефективності процесу навчання. Перша важлива задача при цьому полягає в розподілі загального часу на вивчення дисципліни між її темами і різними видами аудиторних занять, а також на самостійну роботу студентів при фіксованих витратах часу на вивчення даної дисципліни.

Самостійна робота студентів (СРС) відноситься до основних видів учбових занять у вищому навчальному закладі, в процесі яких студент, керуючись безпосередньою допомогою викладача або відповідною навчальною і методичною літературою, виконують учбові завдання, самостійно вдосконалюють свої знання, уміння і досвід творчої діяльності, які вони отримали на аудиторних заняттях.

Залежно від місця і часу проведення СРС, характеру керівництва нею з боку викладача і способу контролю її результатів розрізняють наступні види:

- самостійна робота під час основних аудиторних занять (лекції, практичні та лабораторні заняття);
- самостійна робота під керівництвом викладача у формі планових консультацій, творчих контактів;
- поза аудиторна самостійна робота (СР) при виконанні студентом домашніх завдань навчального і творчого характеру.

Для підвищення ефективності СРС та для розв'язання задачі оптимізації цієї роботи необхідно виконати ряд умов:

- забезпечення правильного поєднання аудиторної та самостійної роботи;
- методично правильна організація роботи студента в аудиторії та позі нею;
- забезпечення студента необхідними методичними матеріалами з метою перетворення процесу СР у творчий процес;
- підготовка методичного забезпечення та обладнання до лабораторних

робіт;

- організація між предметних зв'язків;
- проведення консультацій викладачами;
- контроль за організацією і ходом СР і розробка заходів, що заохочують студента до якісного виконання роботи.

Будь-яка самостійна робота повинна мати мотивацію для її виконання.

Мотивуючими факторами для студентів повинен бути контроль знань, одержаних ними в результаті СР.

Таким чином, важливою складовою оптимізації СРС є її контроль.

Можливі такі види контролю:

- вхідний контроль;
- поточний контроль;
- проміжний контроль;
- самоконтроль (виконання тестових завдань);
- підсумковий контроль;
- залишковий контроль знань.

Оскільки оптимізація в процесі СРС означає вимір таких методів, які забезпечують досягнення найкращих результатів засвоєння матеріалу дисципліни при мінімальних витратах часу, то викладачеві необхідна інформація про результативність СРС. Цю інформацію і дає вищевказаний контроль. Маючи таку інформацію, викладачі можуть внести корективи до методики навчання, зробити перерозподіл тем, які вивчаються на аудиторних заняттях і які виносяться на самостійну роботу студентів.

Таким чином, оптимізація процесу СРС використовує зміну форм, методів і часу на вивчення тем дисципліни, а також дозволяє скласти оптимальний план всього процесу навчання.